

Wilga M. S. 1991. *Pismo do Zarządu Parków Krajobrazowych w sprawie ochrony stanowiska podgrzybka pasożytniczego Xerocomus parasiticus*. Maszynopis, Gdańsk.

Wilga M. S. 1993. *Stanowisko podgrzybka pasożytniczego Xerocomus parasiticus w Lasach Oliwskich*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 49, 4: 90–94.

Wilga M. S. 1996. *Rzadkie gatunki grzybów wielkoowocnikowych (macromycetes) w rejonie Gdańska (Lasy Oliwskie)*. Chrońmy Przyr. Ojcz. 52, 6: 66–78.

Wilga M. S. 1997a. *Perspektywy egzystencji grzybów wielkoowocnikowych (macromycetes) w Lasach Oliwskich ze szczególnym uwzględnieniem gatunków chronionych i rzadkich*. Przegł. Przyr. 8, 3: 61–72, Świebodzin.

Wilga M. S. 1997b. *Z brzytwą na... grzyby*. Tygodnik Trójmiasto 42: 3 (wkładka), Gdańsk.

Wilga M. S. 1997c. *O pewnym podgrzybku PG – Pismo pracowników i studentów Politechniki Gdańskiej* 9: 43–44.

Wojewoda W. 1993. *Grzyb na grzybie*. Echa Leśne 9: 29.

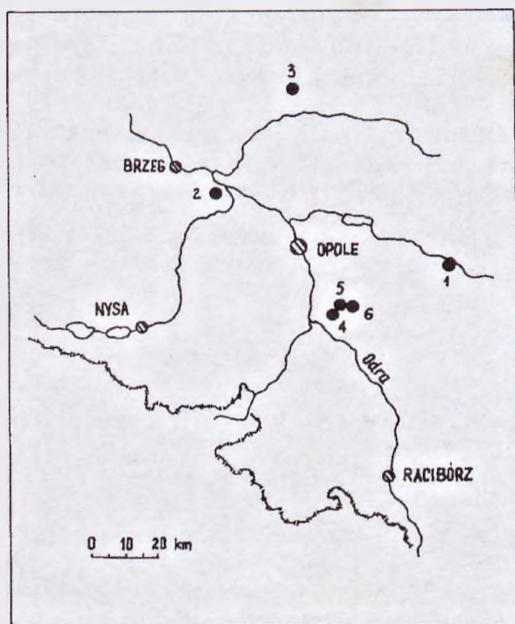
Żukowski W., Jackowiak B. 1995. *Ginące i zagrożone rośliny naczyniowe Pomorza Zachodniego i Wielkopolski*. Bogucki Wyd. Nauk. 141, Poznań.

Czarka szkarłatna *Sarcoscypha coccinea* na Śląsku Opolskim

Czarka szkarłatna *Sarcoscypha coccinea* jest przedstawicielem rodziny czarkowatych *Sarcoscyphaceae*. W Polsce gatunek ten znany jest z kilkunastu stanowisk rozproszonych na całym jej obszarze (np. Wojewoda 1993, Piątek 1994, 1995, Wilga 1995, 1996). Gatunek ten znajduje się na liście grzybów zagrożonych w kategorii V – narażone (Wojewoda, Ławrynowicz 1992). Nie jest objęty ochroną prawną, choć w pełni na nią zasługuje – ze względu na rzadkość występowania i dekoracyjny wygląd owocników (Grzywacz, Nieto 1989).

W trakcie badań terenowych, prowadzonych na terenie województwa opolskiego, stwierdzono sześć nowych stanowisk tego grzyba (ryc. 1). Trzy z nich znajdują się na terenie Parku Krajobrazowego Góra Św. Anny (koło Żyrowej, Ligoty Dolnej i Górnej). Przynależność do makroregionów przyjęto wg Kondrackiego (1988).

1. **Zawadzkie** (Nizina Śląska, mezoregion Równina Opolska), 23.03.1995 r. Nad brzegiem starorzecza Małej Panwi, pod krzewami olszy czarnej *Alnus glutinosa* i czeremchy zwyczajnej *Padus avium*, stwierdzono 8 owocników czarki razem z zawilcem gajowym *Anemone nemorosa*, ziarnopłonem wiosennym *Ficaria verna*, śledziennicą skrętoлистną *Chrysosplenium alternifolium* i kokoryczką pełną *Corydalis solida*.

Ryc. 1. Stanowiska czarki szkarłatnej na Śląsku Opolskim. – Stations of *Sarcoscypha coccinea* in Opole Silesia: 1 – Zawadzkie, 2 – Wronów, 3 – Duczów Wielki, 4 – Żyrowa, 5 – Ligota Dolna, 6 – Ligota Górna

2. Wronów (Nizina Śląska, mezoregion Pradolina Odry), 17.03.1997 r. Pod krzewami bzu czarnego *Sambucus nigra* stwierdzono około 350 owocników, które rosły pomiędzy śnieżyczką przebiśniegiem *Galanthus nivalis*, ziarnopłonem wiosennym, pokrzywą zwyczajną *Urtica dioica* i podagrycznikiem pospolitym *Aegopodium podagraria*.

3. Duczów Wielki (Nizina Śląska, mezoregion Równina Oleśnicka), 23.03.1997 r. Pod krzewami bzu czarnego, lipy drobnolistnej *Tilia cordata*, olszy czarnej i czerechy zwyczajnej stwierdzono 14 osobników czarki, które rosły w płacie z ziarnopłonem wiosennym.

4. Żyrowa (Wyżyna Śląska, mezoregion Chełm), 26.03.1996 r. Pod bzem koralowym *Sambucus racemosa* znaleziono 12 owocników czarki wśród pokrzywy zwyczajnej i ziarnopłonu wiosennego.

5. Ligota Dolna (Wyżyna Śląska, mezoregion Chełm), 07.03.1997 r. Około 100 owocników stwierdzono na trasie przyszłej autostrady A-4. W drzewostanie dominuje olsza czarna i brzoza brodawkowata *Betula pendula*. Warstwę krzewów tworzy podrost wymienionych drzew oraz świerk pospolity *Picea abies*, bez czarny, dereń świdwa *Cornus sangu-*

inea i wawrzynek wilczelyko *Daphne mezereum*. W runie występuje pokrzywa zwyczajna, przytulie: czepna *Galium aparine* i wonna *G. odoratum*, nerecznica samcza *Dryopteris filix-mas* i kuklik zwisły *Geum rivale*.

6. **Ligota Górna** (Wyżyna Śląska, mezoregion Chełm), 02.04.1997 r. Pod krzewami olszy czarnej stwierdzono 14 owocników czarki szkarłatnej rosnących wśród pokrzywy zwyczajnej i kuklika zwisłego.

Krzysztof Spałek, Sylwia Nowak,
Arkadiusz Nowak, Zygmunt Dajdok

PIŚMIENNICTWO

Grzywacz A., Nieto J. C. 1989. *Grzyby chronione*. PWRiL, Warszawa.

Kondracki J. 1988. *Geografia fizyczna Polski*. Wyd. 6, PWN, Warszawa.

Piątek M. A. 1994. *Chronione i rzadkie gatunki grzybów znalezione na Ziemi Tarnowskiej*. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 50, 5: 80–83.

Piątek M. A. 1995. *Stanowisko grzyba czarki szkarłatnej *Sarcoscypha coccinea* na Pogórzu Ciężkowickim*. *Wszechświat* 95, 10: 256–257.

Wilga M. S. 1995. *Stanowiska czarki szkarłatnej *Sarcoscypha coccinea* w Lasach Oliwskich*. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 51, 5: 99–102.

Wilga M. S. 1996. *Rzadkie gatunki wielkoowocnikowych grzybów – macromycetes w rejonie Gdańska (Lasy Oliwskie)*. *Chrońmy Przyr. Ojcz.* 52, 6: 66–78.

Wojewoda W. 1993. *Szkarłatna ozdoba*. *Echa Leśne* 4: 28.

Wojewoda W., Ławrynowicz M. 1992. *Czerwona lista grzybów wielkoowocnikowych w Polsce*. W: *Lista roślin zagrożonych w Polsce* (red. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z.). Wyd. 2, Inst. Bot. im. W. Szafera, PAN, 27–56, Kraków.

Mszar nastroszony *Paludella squarrosa* (Musci, Meesiaceae) na Wyżynie Śląskiej

Szata roślinna torfowisk należy do najbardziej zagrożonej w skali kraju. Prowadzone na szeroką skalę melioracje odwadniające, regulacje cieków wodnych, obniżanie poziomu wód gruntowych, eksploatacja torfu oraz zanieczyszczanie i eutrofizacja wód przyczyniły się do znacznego ograniczenia areалу zajmowanego przez te ekosystemy. Biorąc pod uwagę fakt, że większość roślin torfowiskowych to organizmy stenotopowe